

МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ІЗ ПОМ'ЯКШУВАЛЬНОЮ ТА ЗАХИСНОЮ ДІЄЮ

Ключові слова: фармацевтичний ринок України, маркетинговий аналіз, препарати з пом'якшувальною та захисною дією

У лікуванні хронічних дерматозів значне місце належить раціонально підібраній зовнішній терапії (мазі, креми, гелі, розчини для зовнішнього застосування), що є невід'ємною частиною комплексного лікування шкірних захворювань [1, 2].

Нині фармацевтичний ринок дерматологічних препаратів налічує близько 300 найменувань (з урахуванням усіх форм випуску), які виготовляють понад 50 іноземних фірм, із них – 10 виробників з Росії, Білорусії, Естонії; 12 вітчизняних підприємств. Однак більшу частину асортименту становлять імпортні лікарські засоби (ЛЗ) (майже 75% усієї номенклатури протигрибкових засобів) [3].

На кафедрі промислової фармації Національного фармацевтичного університету розроблено емульсійний крем Молозол, до складу якого входять як діючі речовини сечовина, молочна та саліцилова кислоти. Цей комплексний препарат пропонують застосовувати у разі таких дерматологічних захворювань: мозолі, натоптиші, бородавки та зроговіння шкіри.

Для подальших фармакоекономічних досліджень нами була сформована **мета** роботи – вибірка препаратів, референтних до запропонованого препарату Молозол. Асортимент вибірки формували за такими критеріями: препарати у м'яких лікарських формах; до складу препаратів входить саліцилова кислота та сечовина; препарати мають пом'якшувальну та захисну дію [4].

Матеріали та методи дослідження

Аналіз асортименту препаратів здійснювали згідно з Державним реєстром лікарських засобів України та класифікаційною системою АТС. Об'єктами дослідження були засоби, які застосовують у разі виникнення мозолів і натоптишів. Як інформаційні джерела використовували Державний реєстр лікарських засобів України, Компендіум 2007–2014 рр. [5, 6].

Ретроспективний аналіз оптового ринку ЛЗ виконували в період 2007–2014 рр. Предметом дослідження були дані прайс-листів «Щотижневика Аптека», «Фарм-бюлетеня» та оптових операторів фармацевтичного ринку – «Оптіма-фарм», «Бізнес-центр фармація», «ВВС-ЛТД», «БАДМ». В аналізі використовували статистичні, маркетингові та графічні методи, оброблення інформації здійснювали за допомогою спеціального програмного забезпечення (Microsoft Office Excel).

Середню оптову ціну обчислювали за формулою:

$$P_i = \frac{\sum p_i f_i}{\sum f_i},$$

де p_i – ціна i -го препарату;

f_i – частота, з якою зустрічаються препарати по цій ціні.

Результати дослідження та обговорення

Відповідно до уніфікованої анатомо-терапевтичної та хімічної класифікаційної системи АТС (Anatomical Therapeutic Chemical) препарат Молозоль належить до групи D02 – препарати з пом'якшувальною та захисною дією, а саме: D02AE – карбаміди, D02AF – препарати саліцилової кислоти.

Препарати, які зареєстровано на українському фармацевтичному ринку з пом'якшувальною та захисною дією станом на 2007–2014 рр. наведено на рис. 1.

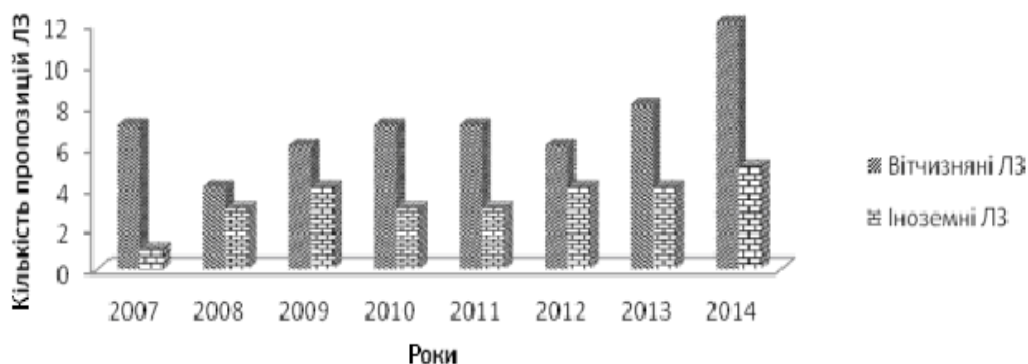


Рис. 1. Кількість зареєстрованих препаратів з пом'якшувальною та захисною дією на оптовому ринку України за 2007–2014 рр.

На оптовому фармацевтичному ринку препаратів, які застосовують при лікуванні мозолів та натоптишів, у 2007 р. було зареєстровано 8 торговельних назв лікарських препаратів (ЛП) (з урахуванням форм випуску), у 2008 р. – 7, з 2009 р. по 2012 р. – 10, у 2013 р. – 12 торговельних назв ЛП, а у 2014 р. – 17. Поступове збільшення торговельних назв ЛП, безумовно, слід оцінити як позитивну тенденцію.

Слід зазначити, що за 2007–2014 рр. спостерігається збільшення пропозицій вітчизняних ЛП (близько 42%), що вказує на стабільне зростання та розвиток українського фармацевтичного ринку ЛЗ у м'яких лікарських формах, до складу яких входить кислота саліцилова та сечовина.

За результатами аналізу структури пропозицій за фірмами-виробниками і даними реєстрації препаратів можна зазначити, що на оптовому ринку досліджуваних препаратів спостерігається домінування ЛП вітчизняного виробництва.

За даними ДП «Державний експертний центр МОЗ України» станом на вересень 2014 р. в Україні було зареєстровано 6 торговельних назв ЛП із групи D02AE, аналогічних за дією розробленому препарату, а з групи D02AF – 11, з урахування форм випуску. Аналіз зареєстрованих торговельних назв ЛП за фірмами-виробниками свідчить, що основну частину асортименту формують препарати вітчизняних фармацевтичних компаній. Співвідношення ЛЗ у досліджуваних групах вітчизняного та іноземного виробництва становить 70,6 до 29,4% за торговельними назвами.

Так, ЛП з групи D02A зареєстрували 3 вітчизняні компанії: Фармацевтична фабрика «Віола» (Саліцилова мазь, 2%, 5% та 10%, 25 г), Фармацевтична фірма «Дарниця» (Карбодерм-Дарниця, 50 та 100 мг, крем 30 г; Карбопласт, крем 15 г) та Delta Medical (Ексіпіал М Гідролосьон, 20 мг/мл, емульсія 200 мл; Ексіпіал М Ліполосьон, 40 мг/мл, емульсія 200 мл; Керасал, мазь 50 мг).

На українському фармацевтичному ринку на цей час зареєстровано 5 імпортованих препаратів з пом'якшувальною та захисною дією (за п'ятьма фірмами-виробниками) (рис. 2).

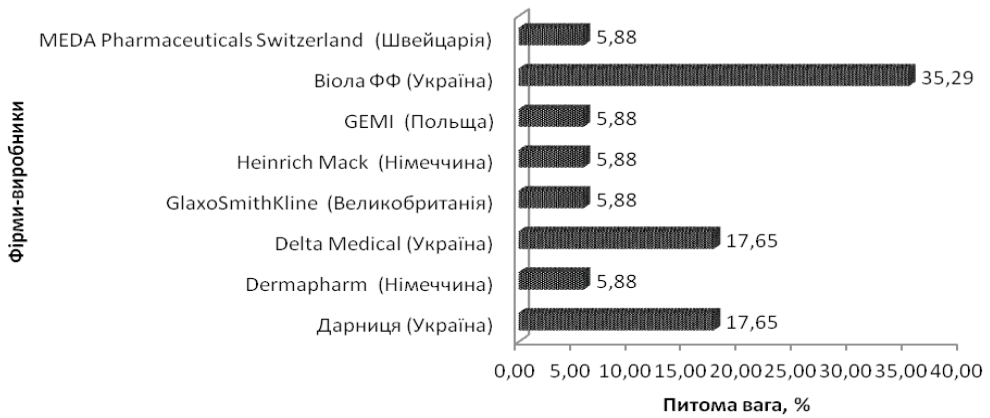


Рис. 2. Кількість зареєстрованих препаратів з пом'якшувальною та захисною дією за фірмами-виробниками (вересень 2014 р.)

Наступним етапом наших досліджень був аналіз асортименту ЛП за формами випуску (мазі, гелі, креми, розчини для зовнішнього застосування). У досліджуваному асортименті препаратів, які застосовують під час лікування мозолів та натоптишів, 59% від загальної кількості становлять мазі, 17% – креми, по 12% – розчини та емульсії для зовнішнього застосування (рис. 3).

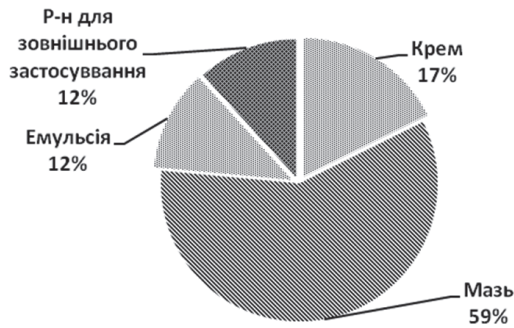


Рис. 3. Структура асортименту препаратів з пом'якшувальною та захисною дією за лікарськими формами

Наступним етапом досліджень був ретроспективний аналіз оптового ринку ЛЗ за 2007–2014 рр. Для проведення аналізу цінових характеристик ЛЗ було розраховано середню оптову ціну препаратів. Проведено моніторинг середніх оптових цін ЛЗ, які були присутні на вітчизняному ринку. Результати моніторингу середніх оптових цін на групі препаратів з пом'якшувальною та захисною дією подано у таблиці.

За 2007–2014 рр. було розраховано темпи росту цін окремо за вітчизняними та іноземними препаратами (рис. 4). Так, наприклад, референтний препарат імпортного виробництва Колломак, розчин для зовнішнього застосування, флакон 10 мл № 1 (Heinrich Mack, Німеччина), збільшився у ціні в 2014 р. відносно 2007 р. на 43,45%. У свою чергу, препарат вітчизняного виробництва Керасал, мазь, туба 50 г № 1 (Delta Medical, Україна) став дорожчим на 67,65%.

Слід зазначити, що за період 2007–2014 рр. для всіх ЛП досліджуваної групи спостерігалось збільшення середніх оптових цін. Загальну тенденцію до збільшення цін можна пояснити коливанням курсу валют та специфікою вітчизняного виробництва ЛП, яке базується на застосуванні імпортних субстанцій у виробництві ЛЗ.

Темпи росту (зниження) середніх оптових цін на препарати з пом'якшувальною та захисною дією (станом на 2007–2014 рр.)

АТС-код	Торговельне найменування ЛЗ	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012	2014/2013
D02AE01	КАРБОДЕРМ-ДАРНИЦЯ®, Дарниця, крем 100 мг/г, туба 30 г, № 1, Україна	1,38	1,42	1,26	1,20	1,05	1,04	1,49
D02AE01	КАРБОДЕРМ-ДАРНИЦА®, Дарниця, крем 50 мг/г, туба 30 г, Україна	–	–	1,19	1,21	–	–	0,80
D02AE01	КАРБОПЛІАСТ, Дарниця, крем, туба 15 г, Україна	–	–	0,60	1,29	–	–	–
D02AE01	УРЕОТОП, Detgarpharm, мазь д/зовніш. застос. 12%, туба 50 г, № 1, Німеччина	–	–	–	–	–	1,04	2,78
D02AE01	ЕКСИПАЛ М ГІДРОЛОСЬОН, Дельта Медикел, емульс. 20 мг/мл, фл. 200 мл, № 1, Україна	–	–	–	–	–	–	1,85
D02AE01	ЕКСИПАЛ М ЛПОЛОСЬОН, Дельта Медикел, емульс. накіжна 40 мг/мл, фл. 200 мл, № 1, Україна	–	–	–	–	–	1,11	1,85
D02AF	ДУОФІЛМ, GlaxoSmithKline, р-р накіжний, фл. 15 мл, Великобританія	–	1,44	0,81	0,98	1,15	1,08	1,02
D02AF	КОЛЮМАК®, Heinrich Mask, р-р д/зовн. застос., фл. 10 мл, № 1, Німеччина	1,22	1,35	0,93	1,08	0,97	0,98	1
D02AF	ГЕМОЗОЛЬ, GEMİ, мазь 500 мг/г, п/е 10 г, Польща	–	1,10	0,87	0,93	1,52	1,24	1,09
D02AF	САЛЦИЛОВА МАЗЬ, Віола ФФ, мазь 10%, контейнер 25 г, Україна	1,20	1,53	1,24	1,08	1,09	1,05	–
D02AF	САЛЦИЛОВА МАЗЬ, Віола ФФ, мазь 2%, банка 25 г, Україна	–	–	–	–	–	–	1,59
D02AF	САЛЦИЛОВА МАЗЬ, Віола ФФ, мазь 2%, контейнер 25 г, Україна	1,21	1,55	1,17	1,03	1,09	1,09	–
D02AF	САЛЦИЛОВА МАЗЬ, Віола ФФ, мазь 5%, контейнер 25 г, Україна	1,20	1,60	1,22	1,04	1,11	1,07	1,52
D02AF	КЕРАСАЛ, Дельта Медикел, мазь, туба 50 г, № 1, Україна	–	–	–	1,04	1,25	1,03	–

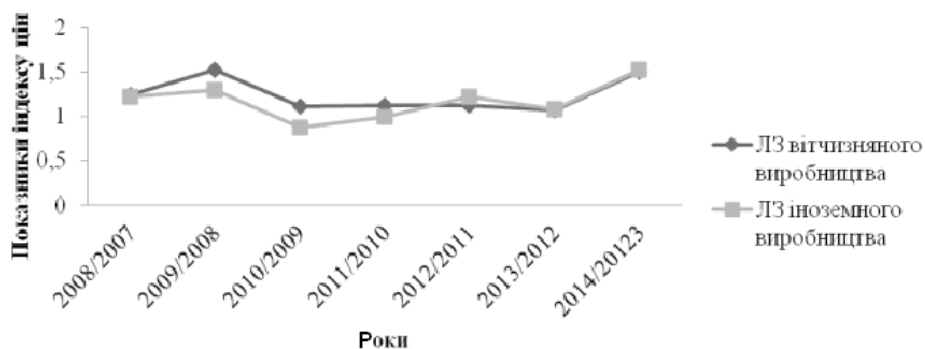


Рис. 4. Динаміка темпів росту цін на вітчизняні та імпортні препарати з пом'якшувальною та захисною дією за 2007–2014 рр.

В и с н о в к и

1. Аналіз даних Державної реєстрації ЛЗ з пом'якшувальною та захисною дією, які застосовують у разі виникнення мозолів та натоптишів, відносно фірм-виробників показав, що основну частину асортименту формують препарати вітчизняних фармацевтичних компаній. Співвідношення ЛП вітчизняного та іноземного виробництва становить 70,6% до 29,4% за торговими назвами.

2. У досліджуваному асортименті препаратів з пом'якшувальною та захисною дією 59% від загальної кількості становлять мазі, 17% – креми, по 12% – розчини та емульсії для зовнішнього застосування.

3. Слід зазначити, що за період 2007–2014 рр. для всіх ЛП досліджуваної групи спостерігалось збільшення середніх оптово-відпусних цін. Загальну тенденцію до збільшення цін можна пояснити коливанням курсу валют та специфікою вітчизняного виробництва ЛП, яке базується на застосуванні імпортних субстанцій у виробництві ЛЗ.

Л І Т Е Р А Т У Р А

1. Кабишев К. Э. Фитопрепараты в отечественной дерматологической практике // Вестн. ВГУ. Химия. Биология. Фармация. – 2005. – № 1. – С. 189–204.
2. Скрипкин Ю. К. Кожные и венерические болезни. – М.: «Триада-фарм», 2005. – С. 688.
3. Довідник лікарських засобів. Вип. 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pharm-center.kiev.ua/view/dov_lik_zas
4. Косяченко К. Л., Немченко А. С., Коваленко О. В., Кубарева І. В. Науково-методичні підходи до проведення моніторингу цін на лікарські засоби, що закуповуються за державними цільовими програмами // Фармац. журн. – 2011. – № 1 – С. 13–18.
5. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.kiev.ua/>
6. Компендіум [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://compendium.com.ua/>

Надійшла до редакції 11. 03. 2015.

И. М. Грубник, Е. В. Гладух

Национальный фармацевтический университет, г. Харьков

МАРКЕТИНГОВЫЙ АНАЛИЗ СОВРЕМЕННОГО РЫНКА ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ СО СМЯГЧАЮЩИМ И ЗАЩИТНЫМ ДЕЙСТВИЕМ

Ключевые слова: фармацевтический рынок Украины, маркетинговый анализ, препараты со смягчающим и защитным действием

АННОТАЦИЯ

Фармацевтический рынок дерматологических препаратов насчитывает около 300 наименований (с учетом всех форм выпуска), которые изготавливают более 50 иностранных фирм, из них – 10 производителей из России, Белоруссии, Эстонии; 12 отечественных предприятий. Однако большую часть ассортимента формируют импортные лекарственные средства. На рынке Украины наблюдается неравномерное распределение производства дерматологических лекарственных средств по областям применения. Поэтому маркетинговые исследования лекарственных препаратов дают возможность выявить свободные ниши для заполнения определенным ассортиментом.

Цель работы – детальное изучение препаратов группы D02 «Препараты со смягчающим и защитным действием».

Материалы – официальные источники информации о зарегистрированных препаратах в Украине. Методы: библиографический, маркетинговый, статистический и графический.

Анализ данных Государственной регистрации лекарственных средств со смягчающим и защитным действием, применяемых при возникновении мозолей и натоптышей, относительно фирм-производителей показал, что основную долю ассортимента формируют препараты отечественных фармацевтических компаний. Соотношение лекарственных препаратов отечественного и иностранного производства составляет 70,6% к 29,4% по торговым названиям.

В исследуемом ассортименте препаратов со смягчающим и защитным действием 59% от общего количества составляют мази, 17% – кремы, по 12% – растворы и эмульсии для наружного применения.

Следует отметить, что за период 2007–2014 гг. для всех лекарственных препаратов исследуемой группы наблюдалось увеличение средних оптово-отпускных цен. Общую тенденцию к увеличению цен можно объяснить колебанием курса валют и спецификой отечественного производства лекарственных препаратов, основанного на применении в производстве импортных субстанций.

I. M. Grubnik, I. V. Gladukh

National University of Pharmacy, Kharkiv

MARKETING ANALYSIS OF MODERN MARKET OF DRUG WITH SOFTENING AND PROTECTIVE ACTION

Key words: Ukrainian pharmaceutical market, marketing analysis, drugs with softening and protective action, corticosteroids

ABSTRACT

The pharmaceutical market of dermatological preparations has up to 300 names (including all dosage forms), which is made more than 50 foreign companies, among them – 10 producers from Russia, Belarus, Estonia and 12 domestic enterprises. However, most of the assortment are imported drugs. In Ukraine there is an uneven distribution of production of dermatological drugs by their application. Therefore, marketing research of drugs provide an opportunity to identify vacant niches to fill a certain range.

The aim of the work was a detailed study of drugs of D07 «Corticosteroids for use in dermatology».

Materials – official sources of information about drugs registered in Ukraine. Methods: citation, marketing, statistical and graphical.

Analysis of the data of the State registration of drugs with softening and protective action, used at treatment of calluses and corns in respect of manufacturers showed that the major share of the range form the products of domestic pharmaceutical companies. The ratio of drugs trade names of domestic and foreign production is 70,6% to 29,4%.

In the investigated range of drugs with the softening and protective action 59% of the total amount are ointment, 17% – creams, and 12% solutions and emulsions for topical administration.

It should be noted that during the period 2007–2014 years all drugs of studied group showed an increase in average wholesale selling prices. The general trend of increasing prices can be explained by currency fluctuations and specificity of the domestic production of medicines based on the application in the production of imported substances.

Електронна адреса для листування з авторами: glad_e@i.ua